

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 30.05.2016
Vår ref.: 201405493-20
Arkiv: 617
Deres dato:
Deres ref.: 2251394

Saksbehandler:
Olav Haaverstad
22959774 - 41679196/olah@nve.no

Statnett SF - Godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for ny 420 kV kraftledning Snilldal – Surna i Snillfjord, Hemne, og Surnadal kommuner, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal fylker

Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) viser til oversendelse av miljø-, transport- og anleggsplan av 18.3.2016 for ny 420 kV kraftledning Snilldal-Surna.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for miljø-, transport- og anleggsplan gitt i konsesjon 16.3.2015, post 4.

Bakgrunn

NVE gav den 28.06.2012 Statnett SF (Statnett) konsesjon til ny 420 kV kraftledning Storheia-Trollheim. Konsesjonen gir tillatelse til bygging og drift av ny kraftledning fra Åfjord kommune til Surnadal kommune, samt nye transformatorstasjoner i Snillfjord (Snilldal) og Surnadal (Surna, tidl. Trollheim). Konsesjonsvedtaket ble påklaget og oversendt Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse. I klagevedtak av 26.8.2013 gav OED tillatelse til tiltaket. I vedtak av samme dag gav OED også endelig tillatelse til ny kraftledning fra Overhalla kommune til Åfjord kommune og flere vindkraftverk og mindre kraftledninger på Fosen og i Snillfjordområdet. NVE utstedte nye konsesjonsdokumenter den 16.3.2015.

I henhold til konsesjonen skal det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. En MTA skal beskrive hvordan anlegget skal bygges og drives iht. den konsesjonen som er gitt, og sikre at utbygger og entreprenør tar hensyn til krav satt i konsesjonen og miljøinformasjon som er kommet frem i konsekvensutredninger og konsesjonsbehandling. Anleggene er i hovedsak unntatt fra behandling etter plan- og bygningsloven iht. § 1-3, og NVE følger opp bygging av anleggene gjennom behandling av detaljerte planer og tilsyn.

NVE mottok MTA for ny kraftledning fra ny Snilldal transformatorstasjon til ny Surna transformatorstasjon fra Statnett den 18.3.2016. MTA ble sendt på forenklet høring til berørte kommuner, fylkesmenn, fylkeskommuner og Sametinget den 11.4.2016 med frist for uttalelse 1.5.2016. De innkomne uttalelsene til planen er oversendt Statnett som har kommentert disse i brev av 10.5.2016.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE avholdt i oktober 2015 møter med berørte kommuner, og befarte samtidig deler av ledningstraseen og arealene for transformatorstasjonene. Det skal utarbeides egne MTA for transformatorstasjonene som sendes NVE for behandling på et senere tidspunkt. For strekningen fra Snilldal til Åfjord vil det også bli utarbeidet egne MTA(er).

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 16.3.2015 post 4, godkjenner NVE fremlagte miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av ny 420 kV kraftledning Snilldal – Surna i Snillfjord, Hemne og Surnadal kommuner.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø og transport ikke går ut over vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen. Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.
- Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig.
- Dersom virksomheten avdekker vesentlige avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Statnett skal vurdere merking av kraftledningen med fugleavvisere i området Søvassdalen/Stormyra og Hageelva/Hollaelva.

Merknader til planen

Hemne kommune spør om Statnett har vært i dialog med skogeier ved vei 86, da de mener denne veien med fordel kan bygges permanent. Kommunen ønsker så langt det er mulig at hogd virke kjøres ut med bakgrunn i faren for oppblomstring av skadegjørende insekter. Hemne kommune viser til en påbegynt skogsbilvei i Kårøydalen og ber om at barmarkstransporten legges til denne. Kommunen stiller videre spørsmål med hvordan det sikres at den enkelte entreprenør følger opp planer og håndtere uønskede hendelser. De poengterer at store deler av ledningstraseen er innenfor nedbørsfeltet til hovedvannkilde og reservevannkilde til kommunen. Hemne kommune stiller spørsmål ved om det er vurdert fugleavvisere for området Søvassdalen/Stormyra m.fl.

Surnadal kommune gjør oppmerksom på at en bru på den kommunale Dalseggvegen er av dårlig kvalitet og trenger oppgradering for å tåle anleggstrafikk. Kommunen er opptatt av at pelsdyrfarmen på Øvre Sæter følges godt opp i anleggstiden slik beskrevet i MTA. Videre mener kommunen at det må gå tydeligere frem at det er krav til fugleavvisere på enkelte strekninger. De er fornøyd med kravene til aktsomhet for aktivitetene som berører viktige naturområder. Surnadal kommune mener det er bra med skånsom hogst i Fiskjalia, men at denne vurderingen ikke kan overlates til entreprenøren.

Snillfjord kommune tar forslag til MTA til etterretning og har ikke merknader til planens innhold, men forutsetter at Statnett har nær dialog med berørte grunneiere i sitt videre arbeid.

Møre og Romsdal fylkeskommune opplyser om at det gjenstår arkeologiske undersøkelser av riggplassen ved Solem som er planlagt til 9.5-13.5.2016, og at det ikke må gjøres inngrep her før resultater foreligger. Videre oppfordrer fylkeskommunen til at det tas hensyn til to nyere tids kulturminner i Surnadal, men at det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner i innenfor anleggsområdet.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ber om at restriksjonsperioden for helikopterflyving av hensyn til lom i Nordmarka forlenges til 1. august da lomungene normalt ikke er flyvedyktige før det. Fylkesmannen er positiv til at det er tatt inn ornitologiske undersøkelser tidlig i hekkesesongen, men påpeker at man må ta hensyn til artenes hekkebiologi. Fylkesmannen er positiv til at det festes fugleavvisere på luftspenn i Nordmarka. Videre viser Fylkesmannen til at Slåttemyra i Tågdalen er en utvalgt naturtype og at tiltak innenfor naturtypen må behandles i henhold til egen forskrift og naturmangfoldloven §§ 52-56. Fylkesmannen forutsetter at det utarbeides rutiner som sikrer at det ikke vil skje tiltak innenfor vernegrensene til Tågdalen naturreservat.

Sør-Trøndelag fylkeskommune viser til gjennomførte kulturminneundersøkelser sommeren 2015, og at det ikke ble gjort funn av automatisk fredete kulturminner. Fylkeskommunen vil ikke stille ytterligere krav om registreringer på bakgrunn av de mindre justeringene som fremkommer av MTA.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til at kraftledningen medfører store inngrep i landskapet, men at MTA synliggjør de viktige miljøvernutfordringene og gir etter deres vurdering tilstrekkelige beskrivelser av nødvendige tiltak i bygge og anleggsfasen. Fylkesmannen mener hensynet til sårbare fuglearter er et viktig tema. De mener restriksjonsperiodene ideelt kunne vært noe lenger, men er tilfreds med restriksjonene som ligger i MTA. Fylkesmannen anbefaler at det søkes å ta hensyn til naturtypen med naturbeitemark ved Aspelisetra. Fylkesmannen vurderer at planen gir et tilfredsstillende grunnlag for en forsvarlig anleggsperiode av hensyn til folkehelserelevante temaer.

Sametinget har befart området uten at det ble påvist fredete, samiske kulturminner. De har ingen merknader til planen.

NVEs vurdering

NVE mener Statnett har utarbeidet en MTA som legger et godt grunnlag for at bygging av anlegget kan gjennomføres på en best mulig samfunnsmessig måte. NVE mener Statnett har hatt en god prosess rundt den innsendte MTA, noe som gjenspeiles i uttalelser til planen.

På bakgrunn av dialogmøter, høringsinnspill og Statnetts kommentarer følger NVEs vurdering tematisk under.

Arealbruk

Mellom mastepunktene BM86 og FM99 ble det utredet og omsøkt flere aktuelle traséer for kraftledningen, og gitt konsesjon til alternativ 1.6a. Ut fra NVEs vurdering er det et mindre avvik fra konsesjonsgitt trasé til trasé i MTA i det aktuelle området. På bakgrunn av vurderingene som ble gjort i konsesjonsbehandlingen mener NVE likevel at traséen som ligger i MTA er innenfor den konsesjonen som er gitt.

Statnett vil vurdere løsningen som Hemne kommune ber om ved bruk av skogsbilveg i Kårøydalen, men forbeholder seg retten til å bruke inntegnet barmarksløype som er valgt etter grundig vurdering. NVE forutsetter at Statnett melder eventuelle endringer av arealbruk i MTA til NVE slik at det kan vurderes om disse krever endring av dette vedtaket. NVE ser det som den beste løsning at eksisterende veier brukes fremfor nye barmarksløyper og forutsetter at dette gjøres dersom det er mulig.

Statnett har i sin kommentar til høringsuttalelsene opplyst at de kan legge til rette for at midlertidig veier omsøkes av grunneier som permanente der det er behov for disse for landbruksformål. NVE legger til grunn at bygging av permanent vei kun kan godkjennes bygd gjennom MTA-vedtak når veien er omfattet av anleggskonsesjon. I henhold til forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier § 1-3 kan kommunen i utgangspunktet ikke godkjenne at midlertidige vei bygd etter annet lovverk blir permanent. NVE ber om å bli forelagt eventuell søknad om å beholde midlertidig vei som permanent. Spørsmålet om veien skal være midlertidig eller permanent bør avklares før byggestart.

Statnett har opplyst at de vil gå i dialog med Surnadal kommune for å finne en løsning på utfordringen med bru i Dalseggevegen. NVE legger til grunn at Statnett og kommunen kommer frem til en løsning for utbedring av brua, som også tar hensyn til hva som samfunnsmessig rasjonelt. Dersom Statnett og kommunen ikke kommer til enighet kan saken forelegges NVE.

Statnett har opplyst at de vil ivareta dialog med pelsdyrfarmen på Øvre Sæter og sikre at støyende aktiviteter ikke går ut over pelsdyrdriften. NVE forutsetter at dette gjøres for all landbruksdrift med husdyr som er utsatt for forstyrrelser fra anleggsarbeidene.

For arealbruk som berører viktig naturmangfold, se egen omtale under.

Skogrydding

NVE forutsetter at entreprenør følges opp slik at skogryddingen utføres som forutsatt. NVE har god erfaring med at Statnett gjennomfører begrenset skogrydding på en god måte. Skogrydding i kraftledningstraséer er unntatt fra skogbrukslovens bestemmelser da arealet er "nytt til andre formål", jf. § skogbrukslova § 2, andre ledd. Det gjelder likevel ikke § 9 – "Førebyggjande tiltak", første ledd, som gjelder tiltak ved fare for insekt- eller soppangrep. NVE legger til grunn at Statnett er i dialog med kommunen(e) for å sikre en håndtering av felt virke som er tilfredsstillende for kommunen av hensyn til skoghygiene. NVE bemerker at oppdeling og slingbarking av tømmer er et aktuelt tiltak der det ikke er hensiktsmessig å frakte dette ut, jf. Statnetts tekniske standard for skogrydding.

Kulturminner

NVE viser til at det er areal der hensynet til kulturminner ikke er endelig avklart, og forutsetter at dette gjøres med kulturminnemyndighetene før områdene tas i bruk. NVE legger til grunn at Statnett så langt det er mulig tar hensyn til de nyere tids kulturminner på Langordna.

Naturmangfold

Saken har vært konsesjonsbehandlet hvor hensyn til naturmangfold og naturmangfoldloven kapittel II er vurdert. Den innsendte planen er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonen, men det er midlertidig arealbruk og løsninger for anleggsgjennomføring som berører naturmangfold som ikke er omtalt i konsesjonsbehandlingen. NVE har ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven kapittel 2 og viser til vurderingene som er gjort i konsesjonsprosessen. Vurderingen av forholdene som ikke er omtalt i konsesjonsprosessen fremgår av dette vedtaket.

NVE har gått gjennom arealbruken i MTA og informasjon i karttjenestene "Artskart" og "Naturbase". Sammen med forenklet høring av planen, dialog mellom Statnett, kommuner og fylkesmenn om MTA, og informasjon fremkommet i konsekvensutredning, konsesjonsbehandling og forundersøkelser anser NVE at kravet om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap etter naturmangfoldloven § 8 og at prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§10) er oppfylt. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken.

Den innsendte planen konkretiserer hvordan anleggene skal bygges. Gjennom detaljplanlegging skal det tas utgangspunkt i lokalisering og driftsmetoder som gir de beste samfunnsmessige resultater, jf. naturmangfoldloven § 12. NVE mener at den MTA som er utarbeidet og de vurderinger som er gjort under arbeidet med denne sikrer at arbeidene blir utført på en best mulig måte, innenfor den konsesjonen som er gitt, for å hindre skade på naturmangfoldet. NVE har i den grad det har vært mulig vurdert alternative metoder, teknikker og lokalisering for tiltakene som ligger i planen. Statnett har avklart hensyn til truede og sårbare fuglearter gjennom dialog med Fylkesmannen og de forundersøkelsene som har vært, og lagt inn restriksjoner knyttet til viktig naturmangfold i planen. NVE har merket seg at Fylkesmannen i Møre og Romsdal ønsker en utvidet periode for fuglerestriksjonene, og at Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er enig i at restriksjonene ideelt sett kunne vært lenger. NVE er enig i at restriksjonsperiodene kunne vært lenger for å hindre forstyrrelser i hekkeperioden helt. Samtidig innebærer restriksjonene større ulemper og kostnader for gjennomføringen av anleggsfasen. I en avveining mellom disse hensynene mener NVE at Statnett har foreslått en tilstrekkelig restriksjon. Dersom det i den videre anleggsplanleggingen sammen med entreprenør er mulig å holde seg unna de aktuelle områdene frem til 1. august ber NVE Statnett vektlegge dette i planleggingen.

Konsesjonen stiller vilkår om at det skal vurderes og eventuelt gjennomføres avbøtende tiltak for å redusere risikoen for fuglekollisjoner i områder med rikt eller sårbart fugleliv. For den aktuelle kraftledningsstrekningen er Nordmarka spesielt nevnt. Statnett har fått utarbeidet en rapport som beskriver hvilke strekninger som bør merkes og på bakgrunn av dette lagt inn tre strekninger hvor det skal monteres fugleavvisere. NVE legger til grunn at dette gjøres. Hemne kommune påpeker viktige områder for fugl, og ber om at det vurderes avbøtende tiltak for å hindre kollisjoner på disse strekningene. På bakgrunn av denne kunnskapen stiller NVE vilkår om at Statnett vurderer merking i de aktuelle områdene, og at vurderingen og en anbefaling til eventuell merking av kraftledningen i områdene oversendes NVE innen 01.12.2016. Vurderingen skal være kortfattet, men inkludere konfliktpotensialet for fugl, kostnader ved merking og visuelle virkninger av fugleavvisere.

NVE er klar over at tiltaket berører den utvalgte naturtypen med slåttemyr i Tågdalen, og har behandlet denne etter naturmangfoldloven §§ 52-56. NVE har bedt Statnett spesielt vurdere plasseringen av mastepunkt i området, men det har ikke vært teknisk mulig å unngå naturtypen helt. Masteplasseringen forringer i midlertidig ikke den økologiske tilstand til naturtypen etter NVEs vurdering. Selve arbeidet i anleggsfasen kan forringe den økologiske tilstanden gjennom terrengtransport, men Statnett har etter NVEs vurdering planlagt gjennomføringen av anleggsarbeidet slik at det ikke vil ha nevneverdige negative effekter. NVE vil kunngjøre tiltaket i naturtypen jf. naturmangfoldloven § 56.

For det planlagte riggområdet ved Aspelisetra har Statnett opplyst at de har planlagt en rigg/lagerplass som til dels ligger innenfor lokaliteten med naturbeitemark. Statnett opplyser at området de vil benytte er preget av løvskog og at det ikke fremstår som naturbeitemark. NVE forutsetter at det ikke gjøres tiltak innenfor naturtypen som kan forringe verdien av lokaliteten, og at det ved eventuelle tvil rundt dette avklares med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. MTA konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet. Utgiftene til disse tiltakene dekkes av Statnett eller entreprenør etter egne avtaler.

Generelt om oppfølging

NVE mener at det i anleggsfasen er viktig med god informasjon til berørte kommuner, grunneiere og andre interesser. Det er Statnett sitt ansvar å sikre at de berørte interessene får tilstrekkelig informasjon, og at dette gjøres på hensiktsmessig måte gjennom for eksempel informasjonstavler, oppslag i media og

i direkte kontakt med de berørte. Statnett har opplyst at de så langt som mulig ønsker å ivareta berørte interesser, og tilstreber god dialog med grunneiere.

Statnett opplyser at en detaljert versjon av MTA utgjør en del av underlaget for kontraktsforhandlinger med entreprenører. NVE mener det er viktig å etablere systemer som sikrer at informasjon gitt i MTA når ut til alle som er involvert i anleggsarbeidene, og forutsetter at prosjektet etablerer slike systemer slik at krav i MTA følges opp. Den forelagte MTA gir etter NVEs vurdering et godt grunnlag for å utføre anleggsarbeidene på en god måte, men sluttresultatet er avhengig av at anleggsarbeidene utføres slik som beskrevet i planen. Statnetts håndbok i terrengbehandling er et godt eksempel på tiltak i så måte.

NVE vil gjennom tilsyn følge opp at anleggsfasen gjennomføres som forutsatt.

Annet

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf pbl §1-3.

NVE minner om at anlegget er underlagt forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (FOR-2012-12-07-1157). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstiller forskriftens krav.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Hemne kommune

Møre og Romsdal fylkeskommune
Samediggi/Sametinget
Snillfjord kommune
Surnadal kommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune